

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Drs J. van Andel, 's-Gravenhage; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; Dr K. Fernhout, Vriesland; Prof. Dr F. W. Groshede, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr L. A. Koopmans, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr G. R. Kuiper, 's-Gravenhage; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marnelslein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; Dr J. Thijss, Meppel; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Dr D. H. Th. Vollenhoven, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:

Prof. Dr V. HEPP, Van Broestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.

Voor 't Buitenland en Ned-Indië f1.50 per jaar.

Advertentiën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Het Amerikaansche Wijkkerkenstelsel — ons ten voorbeeld. I. — Uit de Schrift: De deur geopend, het Woord bewaard. (Openb. 3:8). — Kerkelijk Leven: Men wil een verbeterde Bijbelvertaling langzamer afdrukken. XVII. Schrift en Schriftuitlegging. I. Acta. — Geestelijke Afdelingen: Speculatio II. — Opleiding en Onderwijs: Lijn en richting. — Literatuur en Kunst: Een humoristische roman. — Uit de Buitenlandsche Kerken: Persatemonen — Perschoon. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

HET AMERIKAANSCH WIIKKERKEN-STELSEL — ONS TEN VOORBEELD.

I.

Vele jaren zijn verlopen sedert Dr Kuyper zijn artikelen over het parochie-stelsel schreef.

Hij had er niet over te klagen, dat men er geen aandacht aan wijdde.

Van meer dan één kant werd hem instemming betuigd.

Maar de bestrijding was toch sterker.

Kleine argumenten zooals: het parochie-stelsel behoort thuis in het Roomsche kerksysteem, werden soms bijgebracht.

Maar vooral vocht men zijn gedachten van een anderen kant aan.

De idee is wel schoon, zoo heeft het, maar zij is praktisch niet uitvoerbaar.

Het ene praktische bezwaar werd op het andere gestapeld.

En Dr Kuyper stierf zonder een begin van verwerkelijking van dit reformatische denkbeeld te hebben aanschouwd.

Dit was niet het eenige reformatische plan, dat hij niet tot uitvoering zag komen.

Hij was in menig opzicht zijn tijd zoozeer vooruit, dat er nog wel een paar geslachten noodig zullen zijn om de door hem genote wenschen te realiseren.

Toch had men met de invoering van het zgn. parochie-stelsel wel eer kunnen aanvangen.

Kost het altijd moeite te breken met historisch geworden toestanden, welke niet meer passen bij onzen tijd, hier behoefde dat breken geen geweldig karakter te dragen.

Immers, door de smensmelting der kerkgroepen uit de Afscheiding en de Doleantie was een nieuwe kerkelijke oriëntering noodig geworden.

Er werden nieuwe indeelingen van Classes en Particuliere Synodes gemaakt.

Men kon de vleugelen vrij uitslaan om kerkelijke idealen, welke voor onze vaders nog illusies bleken, te bereiken.

De band met de overheid knelde niet meer.

De kerk kon geheel zichzelf zijn.

Er kwam dan ook veel tot stand, dat van nieuwerheid fonkelde.

De oude en onvergankelijke beginselen werden op nieuwe wijze toegepast.

In een trouw kopiëren van wat er in de 16de en 17de eeuw hier te lande bestond, zocht men geen heil.

En waar dan deze nieuwe vormen nog niet zulk een lange historie achter zich hadden, toen Kuyper met zijn denkbeeld van het parochie-stelsel kwam, mocht verwacht, dat men daarop ernstiger en geestdriftiger zou ingaan.

Dan — konservatisme heeft geen lange historie noodig om zich te doen gelden.

Het komt soms spoedig na een periode van inziende reformatie op.

Men verlangt naar rust en vindt, dat er voorlopig genoeg is gereformeerd.

Dat is het grootste ongehoor, waarmee onze reformatie, welke een doorgaand karakter moet dragen, te kampen heeft.

Zoo dadelijk na een nieuw kerkherstel wenscht men geen verder kerkherstel.

Daarover moet eerst eens een tijd heengaan.

Een overwinning doorzetten is in de geschiedenis herhaaldelijk uiterst moeilijk gebleken.

Als eenmaal de beslissende slag was geleverd,

keerde men het liefst maar zoo gauw mogelijk naar zijn haardsteden terug.

Men gunde den vijand volop gelegenheid zijn resterende krachten weer te verzamelen.

Zoo ook hier.

Had de Doleantie van meet af op het parochie-stelsel aangestuurd, zoo zouden onze kerken bij haar nieuwe oriëntering het stellig hebben aanvaard.

Te meer, omdat de kerken uit de Afscheiding in de groote steden reeds iets hadden, wat naar het parochie-stelsel zweemde.

De kerken uit de Afscheiding toch hadden de kruisgemeenten in zich opgenomen.

Maar zulk een ineenloefing, dat de oorspronkelijke samenstelling niet meer te herkennen viel, had men niet gewild of althans niet bereikt.

In de groote steden vond men dan ook enkele kerkgebouwen van de Christelijke Gereformeerde Kerk, waaraan een en dezelfde predikant was verbonden, die steeds hetzelfde gehoor voor zich vond.

Aan rondpreken werd tot betrekkelijk kort voor de ineenmelting van Afscheiding en Doleantie niet gedacht.

De omstandigheden waren alzoo het parochie-stelsel waarlijk niet ongunstig.

Alleen dit was het ongunstige: dat het niet van den aanvang af op het reformatische program stond.

Toen dan ook in 1893 dit program was afgewerkt, viel het moeilijk nog nieuwe punten er aan toe te voegen.

Het psychologische moment was voorbij.

Tech zwegen de stemmen niet, welke het voor het parochie-stelsel opnamen.

In onze pers werd dit onderwerp gedurig weer aan de orde gesteld.

Dr J. C. Sikkel zocht het voor Amsterdam in een voorstel te belichamen.

Dr Harrenstein wijdde er een dissertatie aan.

Dr C. Lindeboom voerde nog slechts enkele jaren geleden er in ons blad een pleidooi voor, maar dan in den vorm van kerkspitsing.

Ook in de praktijk begon men er mee te rekenen.

In de groote steden werd de wijkindeeling verscherpt. Aan iederen predikant werd een vaste wijk ter bearbeiding toevertrouwd. Iedere wijk verkreeg haar eigen ouderlingen en diakenen.

In Amsterdam werd een proef genomen met inperking van rondpreken, een proef, welke overeenkomstig veler verwachting niet slaagde.

Het verst ging men in Den Haag. De kerk werd daar in twee zelfstandige kerken gesplitst en een derde zelfstandige kerk is in wording. Omdat men daar de zaak meer radikaal aanpakte, waren de resultaten niet onbevredigend.

Wij zouden dan ook den dag der kleine dingen vergeten, indien wij dat alles niet dankbaar in herinnering brachten en schreven, alsof er in deze richting nog geen stappen waren gedaan.

Maar nog gevaarlijker zou het zijn, indien we, wat tot nog toe in deze verricht werd, overschatten.

Met die paar stappen mogen we niet tevreden zijn.

De nood der groote steden roept om intensieve kerkelijke bearbeiding.

En deze is, wanneer de huidige toestand bestendig blijft, onmogelijk.

Daar moet verandering komen.

En haastig ook.

Niet, dat wij het stelsel van wijkkerken een paar eeuwen achten voor alle kerkelijke kwalen.

De reformatie moet in het hart aanvangen.

Maar dan ook in daden zich uiten.

In steute daden, als de nood het vordert.

En wie het kerkelijk leven in de groote steden van nabij kent, zal geen oogenblik durven betwisten, dat het nu de tijd is voor energiek ingrijpen.

Voor velen vormt dit een beletsel het wijkkerken-stelsel te aanvaarden, dat men de gevolgen ervan niet kan overzien.

Als brave Nederlanders overrekenen we graag heel lang de kosten.

En wij zien allerlei lesuwen en beren op den weg.

Daarom is het misschien goed, dat wij eens kennis ervan nemen, hoe het wijkkerkenstelsel in Amerika werkt.

Dan kan men zich vergewissen, in hoeverre vrees voor nadeelige gevolgen gegrond is.

Uiteraard zullen wij ons beperken tot de kerken van Gereformeerde confessie.

Ook hopen we niet over het hoofd te zien, dat de toestanden daar vaak zeer verschillen van de onze.

Men verwachtte van ons dan ook geen aanbeveling om het wijkkerkenstelsel, gelijk het daar bloeit, onveranderd over te nemen.

Wel kunnen wij echter in deze van Amerika veel, zeer veel leeren.

HEPP.

UIT DE SCHRIFT.

De deur geopend, het Woord bewaard.

Zie, ik heb een geopende deur voor u gegeven, en niemand kan die sluiten; want gij hebt kleine kracht en gij hebt mijn woord bewaard. (Openb. 3:8).

Christus had Zijne gemeente te Philadelphia een goeden ingang met het Woord des Heeren gegeven, onzonderheid onder de overigens zoo vijandige Joden.

De prediking, het belijden en getuigen, de handel en wandel der geloovigen was niet onvruchtbaar geweest.

Zij hadden er anderen mee voor Christus mogen gewinnen.

Opdat zij nu evenwel deze uitkomst niet aan eigen inspanning zouden toeschrijven, zegt de Heere: Zie, Ik heb een geopende deur voor u gegeven.

Wat baat het ook of wij al met den hamer des Woords op gesloten deuren slaan, op harten, die vergrendeld zijn om de waarheid buiten te sluiten?

Tech is het onze dure roeping er mee voort te gaan in vast vertrouwen op dien Christus, die alle deuren voor Zijne gemeente kan openen en een goeden ingang aan Zijn evangelie verschaffen.

In Philadelphia waren de belijders eerst bijna moedeloos geworden omdat de arbeid onder de verharde Joden een ploegen op rotsen scheen.

Smaad en loon was hun deel geweest, want Israels zaad wilde niet dat de Gekruisigde als Messias werd gehuldigd. Ging hier of daar een deur soms even op een kier, met alle geweld werd zij aanstands dichtgedrukt.

Het scheen niets te baten — zelfs het meest bezielde getuigenis niet.

Maar nu komt de Heere verkwikken met zijn rijke beloften.

Hij opent de deur.

En als Hij opent dan is alle macht van Satan en wereld niet in staat dezen Machtige weg te duwen en de deur te sluiten.

Dit is ook onze troost bij allen voortgaanden arbeid met het Woord, in prediking, in de zending en evangelisatie.

De Heere maakt het dat Achor tot een deur der hope.

En als Hij opent, kan niemand sluiten.

Tech bleef de gemeente van kleine kracht.

Dat moest zij zich juist bewust blijven.

Als ik zwak ben dan ben ik machtig; dat wonderspreukig geloofswoord geldt ook van de gemeente van Christus, omdat haar Koning haar oproept: vrees niet, mijn kracht wordt in zwakheid volbracht.

Philadelphia's kerk bestond uit een onaanzienlijk kringetje van eenvoudige belijders. Ook in haar had God het dwaze en geringe der wereld overkoren.

Klein was haar kracht.

Wat zou deze nietige Gideonsbande tegen een

heerschare van vijanden? Deze kerk miste nog den uitwendigen luister, die in de andere grootstadskerken van Klein-Azië aantrok. Maar haar Heiland zegt haar, dat zij zich op haar kleine kracht niet blindstare.

Als er maar groot geloof mag zijn, dan is er tegelijk voor het kleinste kuddeke groote kracht. Want onze God veracht den dag der kleine dingen niet.

En waarin kwam dat groot geloof dier kleine kudde nu het duidelijkst aan den dag?

Hierin, dat Christus van haar getuigen kon: Gij hebt mijn woord bewaard.

Dat was het diepe geheim van Philadelphia's bloeiend kerkelijk leven.

Klein van kracht, maar groot van geloof had deze gemeente zich over haar geringheid niet verontrust, maar had leeren verstaan, dat zij als eenige roeping had het Woord des Heeren te bewaren en dat dan al het andere ten goede gekeerd zou worden.

In dat getrouw en waarachtig getuigenis van haar hemelschen Bruidgom bezat zij alles wat voor leven en sterven noodig was.

Het Woord bewaren — dat blijft onze heilige roeping.

Maar er is verschil tusschen bewaren en bewaren. Wij moeten het Woord des Heeren niet bewaren als een schat in een akker begraven, als een talent in een zweeldek verborgen.

Wij moeten het geloovig en vertrouwend zoo bewaren, dat het gezegende rente kweekt voor het koninkrijk der hemelen.

Dan blijkt er verband tusschen het bewaarde Woord en de geopende deur.

M.

KERKELIJK LEVEN.

Mag met een verbeterde bijbelvertaling langer gedraaid?

XVII.

Sinds de Synode van 1917, waarop de zaak van een herziening der Statenvertaling ter sprake kwam, is er veel veranderd.

Een groot deel van het voorbereidende werk, dat daar noodig werd geacht, is thans geleverd.

Het tekstonderzoek is thans op een rustpunt gekomen.

Andere vertalingen dreigen ook in onze kringen de Statenvertaling te verdringen.

Voorbeelden ter vergelijking van de Stv. (= Statenvertaling) met nieuwe vertalingen, welke als voorbereidend werk voor een verbeterde vertaling kunnen dienen.

1. Uit de Psalmen. 2. Uit Jesaja. 3. Uit Jeremia. 4. Uit de Klaagliederen. 5. Uit Habakuk. 6. Uit Nahum.

Voor de historische boeken van het Oude Testament is nog de minste vóórarbeid ten behoeve eener verbeterde vertaling geleverd.

Des te welkomer is daarom de verschijning van de populaire kommentaar op 1 Kon. 1—11 van de hand van Prof. Dr C. van Gelderen. Ook deze maakt deel uit van de „Korte Verklaring“, welke bij den uitgever Kok het licht ziet.

Ofschoon natuurlijk het historisch deel van het Oude Testament gemakkelijker te vertalen is dan het dichtelijke en profetische en daarom de Stv. (= Statenvertaling) aangaande deze boeken nog het meest bruikbaar is, zoo zijn toch ook hier vele verbeteringen aan te brengen.

Men kieze om te beginnen het 6de vers van het eerste hoofdstuk.

De Stv. heeft daar: „En zijn vader (n.l. David) had hem (n.l. Adonia) niet bedroefd van zijn dagen, zeggende: Waarom hebt gij alzoo gedaan.“

Wie kan daarvan dadelijk den rechten zin vatten?

Men legge hiernaast nu eens de vertaling van Prof. van Gelderen: „Nu had zijn vader hem levenslang niet de krenking aangedaan van te zeggen: Waarom doet gij zoo?“

Hierdoor ligt op eenmaal de bedoeling open.

David had zich tegenover Adonia (en misschien ook wel tegenover zijn andere kinderen) een slap vader betoond. Hij was steeds bevreesd geweest hem te krenken. Daarom had hij Adonia van jongsaf zijn gang laten gaan en hem nooit ter verantwoording geroepen. Nooit had hij hem gevraagd: Waarom doet gij zoo? De „vrije“ opvoeding, welke David zijn zoon gegeven had, wrekte zich nu. Adonia stond tegen hem op.

Doet de nieuwe vertaling van dit halve vers ons David niet kennen van een zijde, welke gewoonlijk niet wordt opgemerkt?

Biedt zij niet het thema voor een heele preek over de opvoeding der jeugd.

Zulke kleine trekjes zijn er bij tientallen te noemen.

Maar wij willen onze lezers ook hier tot ietwat breedere vergelijking in staat stellen.

Daarom geven wij hier 1 Kon. 1:11—27.

11. Toen sprak Nathan tot Bathseba, de moeder van Salomo, zeggende: Hebt gij niet gehoord, dat Adonia, de zoon van Hagith, koning is geworden, zonder dat onze heer David weet dat niet.

12. Nu dan, kom, laat mij u toch eenen raad geven, dat gij uwe ziel en de ziel van uw zoon Salomo redt.

13. Ga heen, en tred in tot den koning David, en zeg tot hem: Hebt gij niet, mijn heer koning, uwe dienstmaagd gezwoeren, zeggende: Voorwaart, uw zoon Salomo zal na mij koning zijn, en hij zal op mijn troon zitten! waarom dan is Adonia koning?

14. Zie, als gij daar nog met den koning sprekent, zult, zoo zal ik na u inkomen en zal uwe woorden vervullen.

15. En Bathseba ging in tot den koning in de binnenkamer, doch de koning was zeer oud, en Abisag, de Samariaische, diende den koning, maar bediende.

16. Toen maakte Bathseba een kniebuiging en wierp zich neder voor den koning, en de koning zeide: Wat is u?

17. En zij zeide tot hem: Mijn heer! gij hebt uwe dienstmaagd gezwoeren, uwen God, gezwoeren: Voorwaart, Salomo, uw zoon, zal na mij koning zijn, en hij zal op mijn troon zitten.

18. En nu zie, Adonia is koning; en nu, mijn heer koning! gij weet het niet.

19. En hij heeft ossen, en gemest vee, en schapen in menigte, en heeft al des konings zonen en Abjathar, den priester, en Joab, de krijgsoverste; maar uwen knecht Salomo heeft hij niet genoemd.

20. Maar gij, mijn heer koning! de oogen van het gansche Israël zijn op u, dat gij hun zoudt te kennen geven wie op den troon van mijn heer den koning na hem zullen zittē.

21. Anders zal het geschieden, als mijn heer de koning niet zijne vaderen zal ontslepen zijn, dat ik en mijn zoon Salomo als zondaars zullen zijn.

22. En ziet, zij sprak nog niet den koning, als de profet Nathan inkam.

23. En zij gaven den koning te kennen, zeggende: Zie, de profet Nathan is daar; en hij kwam voor het aangezicht des konings, en boog zich voor den koning op zijn aangezicht ter aarde.

24. En Nathan zeide: Mijn heer koning! hebt gij gezegd: Adonia zal na mij koning zijn, en hij zal op mijn troon zitten?

25. Want hij is heden afgestaan, en heeft rundvee en gemest vee, en schapen in menigte, en heeft al des konings zonen en de oversten des heers, en Abjathar, den priester; en zie, zij eten en drinken voor zijn aangezicht, en zeggen: De koning Adonia leve!

26. Maar mij, die uw knecht ben, en Zadok, den priester, en Benaja, den zoon van Jojada, en Salomo, uw zoon, heeft gij niet genoemd.

27. Is deze zaak van mijn heer den koning geschied? en hebt gij uwen knecht niet bekend gemaakt, wie op den troon van mijn heer den koning na hem zullen zittē?

Waarop men vooral moet letten is op het gebruik van de voegwoorden.

Het Hebreuwsch is in dit opzicht zeer arm.

De Stv. heeft die armoede sterk doen uitkomen en weinig gebruik gemaakt van den rijken schat, welken wij bezitten.

Prof. van Gelderen heeft zich echter dien rijkdom te nutte gemaakt en het kan niet ontkend worden, dat daardoor zijn vertaling ongemeen is verduidelijkt.

De konstruktie in het eerste vers, waar in plaats van „en onze heer David weet het niet“ door hem gelezen wordt „zonder dat onze heer David het weet“ heeft op zichzelf nog niet veel te beteekenen.

Maar wie er eens zijn aandacht op richt, hoe vaak in de Stv. het woord „en“ wordt gebruikt, waar heel andere voegwoorden ons ten dienste staan en niet alleen den zin verhelderen, maar ook een gewenschte afwisseling brengen, zal toestemmen, dat zij iets vermoeiends heeft, wat gemakkelijk ondervangen kan worden.

In vers 15 vertaalt Prof. van Gelderen zeer geschikt: „Daarop trad Bathseba bij den koning de kamer binnen“ in plaats van „En Bathseba ging in tot den koning in de binnenkamer“.

In vers 16 wordt „en“ vervangen door „toen“, in vers 17 door „daarop“, in vers 18 door „maar“, in vers 19 door „immers“, in vers 23 door „toen“.

Men leze dit gedeelte eens overluide en men zal merken, hoeveel aangename dit klinkt.

Men meene niet, dat hierdoor van den grondtekst wordt afgeweken.

Want het woord, dat de Stv. in den regel (volstrekt niet altijd door „en“ weergegeven, heeft in het Hebreuwsch juist verschillende beteekenissen. In dit opzicht is de Stv. niet geheel konsekwent. Doch de vergelijking van beide vertalingen van de bovenstaande verzen leert nog meer.

Volgens de Stv. zou Nathan in vs. 24 tot 27

niet anders doen dan herhalen, wat Bathseba gezegd heeft en door den vragenden vorm eigenlijk haar woorden verzwakken.

Dat klopt echter niet op de verzekering, door Nathan gegeven in het veertiende vers. Daar loofde hij Bathseba, dat hij haar woorden zou „vervullen“ (Stv.) of zooals Prof. v. Gelderen het vertaalt zou „aanvullen“.

Van zulk een aanvulling nu is bij het gebruik der Stv. geen sprake.

Maar wel bij de vertaling van Prof. v. Gelderen. Daar zien wij Nathan in een heel andere houding dan in de Stv.

Hij doet alsof hij van Davids belofte aan Bathseba, dat Salomo hem zou opvolgen, niets weet. Het volk zou zeggen: hij houdt zich van den domme.

Hij neemt het aan als een feit, dat David Adonia tot zijn troonsopvolger had bestemd. Hij spreekt: „Mijnheer de koning, gij moet gezegd hebben: Adonia wordt na mij koning, en hij zal op mijn troon zitten“. Hij voert daarvoor als bewijs aan, dat er een feest is aangericht, waarop geroepen wordt: „Leve koning Adonia“.

En nu maakt hij er David een verwijt van, dat hij hem niet dit alles niet in kennis had gesteld.

„Indien deze zaak (werkelijk) vanwege mijnheer den koning is geschied, hebt gij dus uw knechten niet verwittigd, wie op den troon van mijnheer den koning zal zitten na hem.“

Zoo al de woorden van Bathseba op denouden man niet de gewenschte uitwerking mochten hebben, zou hij zich toch stellig het verwijt van zijn vrouwen vriend Nathan aantrekken.

Nietwaar, gij ontvangt hier van deze historie een heel ander beeld.

Om nu nog op enkele verzen te wijzen uit wat volgt.

Natuurlijk wordt in 1:40 niet meer vertaald „en het volk pipte met pijpen“, maar: „terwijl ze op fluiten floten“.

In 1:41 laat de Stv. Joab vragen: „Waarom is het geroep dier stad, die in roer is?“ De nieuwe vertaling legt hem in den mond: „Waarom is het geluid van de stad (zoo) rumoerig?“

In 1:42 begroet Adonia den boodschapper met de woorden: „Kom in, want gij zijt een kloetman en zult het goede boodschappen“, aldus de Stv. Prof. v. Gelderen weet hier meer den natuurlijken toon te treffen: „Welkom! want gij zijt een flink man en zult wel iets goeds boodschappen“. Dat vertolkt beter de feeststemming, waarin Adonia verkeerde.

Het antwoord, dat de boodschapper op Adonia's vraag gaf, is in de vertaling van Prof. v. Gelderen typeerend geworden: „Jawel, — onze heer koning David heeft Salomo koning gemaakt“. Jawel, d.i. ik heb inderdaad een goede boodschap en wel deze: Salomo is koning. De boodschapper toont daarin werkelijk een flink man te zijn. Hij verbloemt het geen oogenblik aan wiens zijde hij staat. De boodschapper zou zich volgens de Stv. neutraal hebben gehouden: „Ja, maar onze heer, de koning David heeft Salomo tot koning gemaakt“. (1:43).

Salomo's oordeel over Adonia luidde volgens de Stv.: „Indien hij een vroom man is, dan zal niet van zijn haar op de aarde vallen“ en volgens Prof. v. Gelderen: „Als hij goed oppast, zal er geen haar van hem ter aarde vallen“. (1:52).

Het „niet onschuldig houden“ wordt in 2:9 zoo veel beter vertaald door „niet ongestraft laten“.

Straks roept Adonia Bathseba's voorspraak bij Salomo in, opdat Abisag hem als vrouw zal worden gegeven. En hij zegt volgens de Stv. tot de moeder van den koning: „Gij weet, dat het koninkrijk mijne was en het gansche Israël zijn aangezicht op mij gezet had: dat ik koning zou zijn; hoewel het koninkrijk omgewend en mijns broeders geworden is, want het is van den Heere hem geworden“ (2:15). Als men dit zoo leest, laat men dit vanzelf slaan op het feit, dat Adonia zich meester had gemaakt van den troon. Daardoor was het koninkrijk van hem geworden. Toch kan dat, voor wie nadenkt, de rechte opvatting niet zijn. Want dan zou Adonia in het slot van dit vers met zichzelf in tegenspraak komen. Heel deze moeilijkheid vervalt in de vertaling van Prof. v. Gelderen: „Gij weet, dat het koninkschap eigenlijk toekwam en op mij had gansch Israël zijne verwachting gezet, dat ik koning zou worden. Toen heeft het koninkschap zich omgewend en is mijn broeder ten deel gevallen, omdat het hem van den Heere beschikt was“. De gedachtegang wordt nu deze: door geboorte volgde ik op Absalom. Naar den gewonen regel kwam dus eigenlijk het koninkschap toe. Onder het volk leefde dan ook geen andere verwachting. Maar de Heere heeft het anders beschikt.

Ook in de beslissing van Salomo over Abjathar brengt de nieuwe vertaling ons in een eenigzins anderen en beteren gedachtegang dan de Stv.

De Stv. laat Salomo zeggen (2:26) „Ga naar Anathoth, op uwe akkers, want gij zijt een man des doods, maar op dezen dag zal ik u niet doodmaken, omdat gij de arke des Heeren Heeren voor het aangezicht van mijn vader David gedragen hebt en omdat gij verdrukt zijt geweest in alles, waarbij mijn vader verdrukt was“. Abjathar moest dus naar „zijn akkers“, omdat hij een „kind des doods“ was. De vertaling van Prof. v. Gelderen stelt het echter

anders voor: „Zijt gij des doods kind, maar op dezen dag zal ik u niet doodmaken, want hoewel gij een kind des doods zijt, zoudt gij de arke des Heeren Heeren dragen“. Hier volgt nu's eerste re

16. Toen kwam Nathan, die bij den koning was, en zei: „Zie, de zoon van Hagith, koning is geworden, zonder dat onze heer David weet dat niet.“

17. En de zoon van Hagith, koning is geworden, zonder dat onze heer David weet dat niet. En ik heb uwe dienstmaagd gezwoeren, uwen God, gezwoeren: Voorwaart, Salomo, uw zoon, zal na mij koning zijn, en hij zal op mijn troon zitten.“

18. En nu zie, Adonia is koning; en nu, mijn heer koning! gij weet het niet.

19. En hij heeft ossen, en gemest vee, en schapen in menigte, en heeft al des konings zonen en Abjathar, den priester, en Joab, de krijgsoverste; maar uwen knecht Salomo heeft hij niet genoemd.

20. Maar gij, mijn heer koning! de oogen van het gansche Israël zijn op u, dat gij hun zoudt te kennen geven wie op den troon van mijn heer den koning na hem zullen zittē.

21. Anders zal het geschieden, als mijn heer de koning niet zijne vaderen zal ontslepen zijn, dat ik en mijn zoon Salomo als zondaars zullen zijn.

22. En ziet, zij sprak nog niet den koning, als de profet Nathan inkam.

23. En zij gaven den koning te kennen, zeggende: Zie, de profet Nathan is daar; en hij kwam voor het aangezicht des konings, en boog zich voor den koning op zijn aangezicht ter aarde.

24. En Nathan zeide: „Mijnheer de koning, gij moet gezegd hebben: „Adonia wordt na mij koning, en hij zal op mijn troon zitten.“

25. Want hij is heden afgestaan, en heeft rundvee en gemest vee, en schapen in menigte, en heeft al des konings zonen en de oversten des heers, en Abjathar, den priester; en zie, zij eten en drinken voor zijn aangezicht, en zeggen: „De koning Adonia leve!“

26. Maar mij, die uw knecht ben, en Zadok, den priester, en Benaja, den zoon van Jojada, en Salomo, uw zoon, heeft gij niet genoemd.

27. Is deze zaak van mijn heer den koning geschied? en hebt gij uwen knecht niet bekend gemaakt, wie op den troon van mijn heer den koning na hem zullen zittē?

28. Toen zeide Nathan tot Bathseba, de moeder van Salomo, zeggende: „Hebt gij niet gehoord, dat Adonia, de zoon van Hagith, koning is geworden, zonder dat onze heer David weet dat niet.“

29. Nu dan, kom, laat mij u toch eenen raad geven, dat gij uwe ziel en de ziel van uw zoon Salomo redt.

30. Toen zeide Nathan tot Bathseba, de moeder van Salomo, zeggende: „Hebt gij niet gehoord, dat Adonia, de zoon van Hagith, koning is geworden, zonder dat onze heer David weet dat niet.“

31. Nu dan, kom, laat mij u toch eenen raad geven, dat gij uwe ziel en de ziel van uw zoon Salomo redt.

32. Toen zeide Nathan tot Bathseba, de moeder van Salomo, zeggende: „Hebt gij niet gehoord, dat Adonia, de zoon van Hagith, koning is geworden, zonder dat onze heer David weet dat niet.“

33. Nu dan, kom, laat mij u toch eenen raad geven, dat gij uwe ziel en de ziel van uw zoon Salomo redt.

34. Toen zeide Nathan tot Bathseba, de moeder van Salomo, zeggende: „Hebt gij niet gehoord, dat Adonia, de zoon van Hagith, koning is geworden, zonder dat onze heer David weet dat niet.“

35. Nu dan, kom, laat mij u toch eenen raad geven, dat gij uwe ziel en de ziel van uw zoon Salomo redt.

36. Toen zeide Nathan tot Bathseba, de moeder van Salomo, zeggende: „Hebt gij niet gehoord, dat Adonia, de zoon van Hagith, koning is geworden, zonder dat onze heer David weet dat niet.“

37. Nu dan, kom, laat mij u toch eenen raad geven, dat gij uwe ziel en de ziel van uw zoon Salomo redt.

38. Toen zeide Nathan tot Bathseba, de moeder van Salomo, zeggende: „Hebt gij niet gehoord, dat Adonia, de zoon van Hagith, koning is geworden, zonder dat onze heer David weet dat niet.“

39. Nu dan, kom, laat mij u toch eenen raad geven, dat gij uwe ziel en de ziel van uw zoon Salomo redt.

40. Toen zeide Nathan tot Bathseba, de moeder van Salomo, zeggende: „Hebt gij niet gehoord, dat Adonia, de zoon van Hagith, koning is geworden, zonder dat onze heer David weet dat niet.“

41. Nu dan, kom, laat mij u toch eenen raad geven, dat gij uwe ziel en de ziel van uw zoon Salomo redt.

42. Toen zeide Nathan tot Bathseba, de moeder van Salomo, zeggende: „Hebt gij niet gehoord, dat Adonia, de zoon van Hagith, koning is geworden, zonder dat onze heer David weet dat niet.“

43. Nu dan, kom, laat mij u toch eenen raad geven, dat gij uwe ziel en de ziel van uw zoon Salomo redt.